

російсько-Українська війна

російське вторгнення в Україну (2022-2023) — відкритий воєнний напад росії на Україну, початий о 3:40 24 лютого 2022 року. Третій етап російсько-української війни, розв'язаної росією 2014 року, участь у якій рф намагалася заперечувати

Близько четвертої години за київським часом 24 лютого 2022 року президент російської федерації путін оголосив про «спеціальну воєнну операцію» з метою нібито «демільтаризації та денацифікації України»

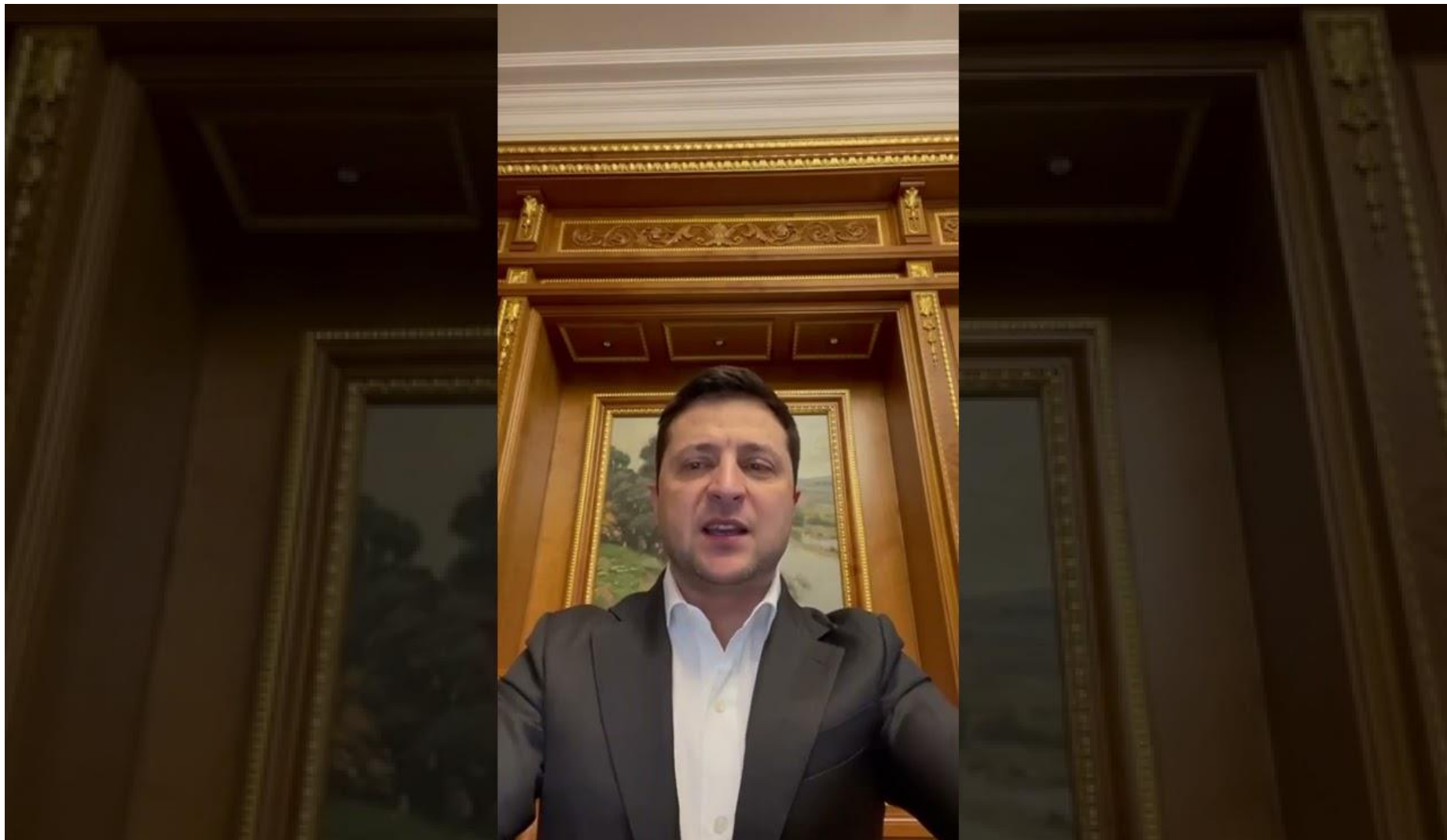
24 лютого 2022 року о 3:40 ранку російська танкова колона вдерлася в Україну на територію Луганської області. Незадовго до 05:00 за українським часом путін оголосив, що прийняв рішення розпочати воєнну операцію на сході України. За кілька хвилин після оголошення війни росія запустила крилаті та балістичні ракети по аеродромах, військових штабах і складах у Києві, Харкові, Івано-Франківську, Луцьку, Дніпрі, Василькові[. Сталися вибухи в Києві, Харкові, Одесі та на Донбасі

Після 06:30 російські війська вдерлися в Україну сухопутним шляхом поблизу міста Харкова. О 07:40 ВВС з посиленням на інші джерела повідомило, що російські війська увійшли в Україну також із території Білорусі. Українські прикордонні сили повідомили про атаки на об'єкти в Луганську, Сумах, Харкові, Чернігові та Житомирі, а також наступ з боку окупованого Криму

Незадовго до 07:00 Президент Зеленський В. оголосив про запровадження в Україні воєнного стану. Повітряний простір над Україною повністю закритий для цивільної авіації

**До 11:00 російські війська на двох напрямках
просунулися на відстань до п'яти кілометрів — на півночі
Харківської та Чернігівської областей**

Паралельно велася активна дезінформація, росія запускала численні фейкові новини, що нібито українська армія не чинить опору і планує відступати, що ворог увійшов у Харків чи що штаб ООС на Донбасі начебто знищено

**Після опівдня тривали бої за міста Генічеськ,
Скадовськ, Чаплинку, Охтирку, Суми. російські війська
увійшли Генічеськ і Олешки та захопили
Чорнобильську атомну електростанцію, взявши
персонал у заручники**

**росія обстрілювала ракетами Київ і аеропорт Рівного,
тривали бої в Дергачах і Печенігах. О 14-й годині 25
лютого розпочалася оборона Києва**

26 лютого ворог завдав поодиноких авіаційних ударів у околицях Сум, Полтави, Маріуполя

1 березня російські війська обстріляли Охтирку, зруйнувавши військову частину, загинуло багато українських солдатів. Продовжилися обстріли Харкова. Штурм у Чорному морі завадив висадці російського десанту в районі Одеси та Миколаєва

2 березня Генштаб ЗСУ повідомив, що українські війська на окремих напрямках «починають перехоплювати ініціативу в російських окупантів», зокрема ворожий наступ припинився на Волинському, Чорнобильському, Чернігівському напрямках, напрямках на Малин та Ірпінь, на рубежах Богодухів, Чугуїв, Шевченкове. Жителі Енергодара, зібравшись на масовий мітинг, намагались не впустити в місто окупантів

4 березня російські війська обстріляли енергоблоки Запорізької АЕС, виникла пожежа. Українські військовики звільнили аеропорт «Кульбакине» від окупантів. Основні зусилля російських військ були спрямовані на оточення Києва та Харкова, на терор і придушення опору в заблокованих населених

Зранку 11 березня російські війська з різними інтервалами обстріляли з повітря аеродроми в Луцьку, Івано-Франківську та цивільну фабрику в Дніпрі. ЗСУ звільнили від російських окупантів п'ять населених пунктів у Чернігівській області. В Запоріжжі, Бердянську, Мелітополі тривали акції цивільного спротиву військам загарбників

15 березня до Запоріжжя дісталися перші біженці з обложеного Маріуполя. Українськими воїнами були успішно відбиті атаки загарбників. Херсонська область повністю опинилася під окупацією. Більшість районів перебували без світла, газу та води, в деяких районах припинилося постачання харчів

До 18 березня окупанти досягли певного успіху лише в Донецькому операційному районі — заблокували вихід до Азовського моря. Зупинений підрозділами Сил оборони, ворог завдавав ракетно-бомбових ударів із застосуванням як високоточної зброї, так і боєприпасів невибіркової дії. Окупанти продовжували частково блокувати Чернігів, Суми та Харків.

24 березня ЗСУ вдесьте знищило окупантів під Чорнобаївкою

За 1-2 квітня українські війська звільнили всю територію Київської області. російські війська продовжили ракетні обстріли Дніпра, Кривого Рогу, Миргорода, Шепетівки, Балаклії, Харкова та Павлоградського району, перебили газогін під Сєвєродонецьком

За тиждень ЗСУ повністю звільнили після Київщини, Житомирщину, Чернігівщину та Сумщину. Почалося відновлення інфраструктури та перебудова логістичних ланцюжків для запуску економіки цих регіонів

Загострилася ситуація в Маріуполі. Бійці полку «Азов» та 36-ї окремої бригади морської піхоти, які боронять місто, неодноразово зверталися з проханням провести евакуацію мирних мешканців, яким загрожує смерть від російських агресорів, а також провести деблокаду міста

19 квітня на завод «Азовсталь» росіяни скинули надпотужну бомбу, хоча в укриттях підприємства перебували цивільні люди

Після тактичної перемоги України у Київській, Чернігівській і Сумській областях та відступу Росії звідти більшість російських підрозділів, які тут здійснювали бойові дії та геноцид, передислокували на схід України, зокрема на Донбас і Харківщину

Біля острова Зміїний 7 травня українські війська знищили десантний корабель і два зенітні ракетні комплекси. В ніч на 8 травня оперативне командування «Південь» повідомило про знищення біля острова трьох російських катерів. Того ж дня завершилася евакуація з «Азовсталі» цивільних (крім поранених і медиків)

6 травня 2022

7 травня 2022

9 травня президент США Джо Байден підписав ленд-ліз для України

У ніч з 16 на 17 травня військовиків з «Азовсталі» евакуювали на територію окупованих Новоазовська та Оленівки для подальшої доставки на підконтрольну українській владі територію

Наприкінці травня російські сили розпочали наступ в районах Лиману, Попасної, Сєверодонецька, Слов'янська. До 28 травня в районі Сєверодонецька, Тошківки та Осколонівки ЗСУ відтіснили російські війська на раніше зайняті позиції. Пізніше окупанти просунулися вглиб Сєверодонецька

У ході контрнаступу на Херсонщині ЗСУ звільнили понад 20 населених пунктів. 2 червня ЗСУ знищили в Дніпро-Бузькому лимані 2 швидкісні десантні катери росіян. Подальший херсонський контрнаступ ЗСУ відбувся на напрямках Киселівка, Солдатське та Олександрівка. Лінію фронту вдалося відсунути на кілька кілометрів від Запоріжжя

Вночі 24 червня ЗСУ відійшли з Сєвєродонецька на більш укріплені позиції. Бої за місто суттєво виснажили російські війська

Унаслідок обстрілів острова Зміїний, російські війська покинули його 30 червня. Таким чином Україна повернула дистанційний контроль над островом

**ЗСУ вийшли з Лисичанська 3 липня. Водночас представник
Міністерства оборони України Юрій Сак наголосив, що
Лисичанськ російські війська не контролюють повністю**

На острові Зміїний 4 липня встановили український прапор, відзначивши цим повне повернення острова під контроль України

Наступи армії рф уповільнилися через системне знищення українськими військовиками російських складів боєприпасів у глибокому тилу. Удари завдавалися передусім високоточною артилерією HIMARS на відстані до 80 км. Очевидно, як відповідь на неможливість наступу росія здійснила акти тероризму проти цивільних: ракетні удари по Часовому Яру 9 липня та по центру Вінниці 14 липня

22 липня Україна з Туреччиною та ООН підписала угоду про безпечне вивезення зерна через Чорне море

У 20-х числах липня ЗСУ вивели з ладу всі три мости, що вели в окупований Херсон через Дніпро, унеможлививши цим надходження на правий берег російської військової техніки

**Поблизу селища Оленівка в Донецькій області
вночі з 28 на 29 липня росія підірвала колонію,
де утримувалися полонені бійці ЗСУ**

5 серпня окупанти обстріляли Запорізьку АЕС, що спричинило загрозу її нормальній роботі

9 серпня у Сакському районі Криму сталися вибухи на аеродромі, де базувалися російські військові літаки

18 серпня відбулися вибухи на аеродромі «Бальбек» біля Севастополя та в Керчі, а в наступні дні — в Євпаторії, Бахчисараї, Севастополі та селі Молочне (Сакський район), зокрема в штабі Чорноморського флоту рф

24 серпня російські окупанти ракетами вдарили по залізничній станції Чаплине у Дніпропетровській області. Внаслідок цього удару загинули 15 людей, близько 50 були пораненими

Контрнаступ України на Херсонщині змусив росіян зосередити значну частину своїх військ на півдні. Скориставшись цим, 7 вересня ЗСУ просунулися щонайменше на 20 км на контрольовану Росією територію на сході Харківщини. ЗСУ далі стрімко просунулися вглиб окупованих територій: 8 вересня звільнили Балаклію, 10 вересня — Куп'янськ

Окупанти разом з колаборантами стали масово відступати з Луганщини, покинули Ізюм і Вовчанськ. Вони без боїв покинули також Кремінну, однак 14 вересня частково повернулися

У ніч на 21 вересня відбувся великий обмін полоненими, в ході якого з російського полону звільнили 215 українських бійців, зокрема захисників «Азовсталі», в обмін на Віктора Медведчука

З жовтня набув чинності закон про ленд-ліз для України

**Українські військові 1 жовтня зайшли до Лиману на
Донеччині, а 2 жовтня повністю зачистили
місто від окупантів**

Зранку 8 жовтня на мосту через Керченську протоку між Кримом і Кубанню стався вибух. У результаті обвалилася автомобільна дорога та загорілися залізничні цистерни

У наступні дні після пошкодження мосту відбулися обстріли українських міст. Обстрілів зазнали Київ, Львів, Запоріжжя, Харків, Вінниця, Тернопіль, Дніпро, Миколаїв

На початку листопада з'явилися ознаки відступу російських військ із Херсона. Міністерство оборони росії 9 листопада віддало наказ своїм військам покинути західний (правий) берег річки Дніпро

Оцінки українських і зарубіжних союзних аналітиків розділилися: перші вбачали в цьому обманний маневр, другі — справжній відступ, зумовлений виснаженням армії окупантів

росія завдала серії ракетних ударів по цивільній інфраструктурі, найбільші з яких припали на 15 і 23 листопада

Європарламент 23 листопада визнав росію державою-спонсором тероризму та державою, яка застосовує засоби тероризму

**В грудні головні бої в грудні зосередилися в Бахмуті.
Від активних бойових дій найбільше
потерпали його східні околиці**

Українська авіація здійснила дві атаки на аеродром у російському місті Енгельс: 5 і 26 грудня

До середини місяця ЗСУ звільнили, за різними підрахунками від 41 тис. км² до 78 тис. км² території України, окупованих росією з 24 лютого

Втрати росії станом на грудень перевищили 100 тис. військових убитими

В новорічну ніч росія завдала ракетних обстрілів по Україні з метою вивести з ладу електропостачання, проте очікуваної шкоди завдати не зуміла

На початку 2023 року головні бої точаться за Соледар та Бахмут Донецької області. російська сторона кілька разів заявляла про отримання контролю над містами

**Найбільші російські
воєнні злочини під час
вторгнення до України**

Знищення Маріуполя

До широкомасштабного вторгнення у Маріуполі проживало близько 500 тис. осіб, 50% міста спалено, 90% критичної інфраструктури зруйновано. У місті залишилося 120–130 тис. осіб, половина з яких – пенсіонери. За різними оцінками, під час боїв за місто загинуло до 25 тис. мирних жителів. Зокрема, за даними Associated Press від прямого влучання надпотужної авіаційної бомби у будівлю міського драматичного театру 16 березня загинуло 600 людей

Бучанська трагедія

EPA/UPG

Після відходу російських окупаційних військ із Бучі наприкінці березня з'явилися докази численних звірств, що супроводжувалися викраденнями, тортурами, згвалтуваннями, зокрема дітей, та мародерством.

Огляд понівечених тіл убитих чоловіків, жінок і дітей, котрих знайшли в підвалах, виявив сліди катувань: відрізані вуха та вирвані зуби. Основним способом убивства був розстріл у потилицю. Трупі інших убитих мирних жителів залишили на дорозі. Telegram-канал Бучанської міської ради повідомив, що знайдено 458 тіл людей, котрі загинули від початку широкомасштабного російського вторгнення. «Офіційна статистика на 8 серпня по Бучанській громаді наразі така – 458 тіл знайдено (366 чоловіків, 86 жінок, п'ятеро невідомих, один мішок із частинами тіл, які неможливо пізнати як тіло). З них вбиті – 419 осіб».

За даними Національної поліції України, всього у Бучанському районі за майже місяць російської окупації було вбито 1137 осіб

Розстріл залізничного вокзалу в Краматорську

61 людина загинула (серед них п'ятеро дітей), 114 – дістали поранення внаслідок обстрілу російськими військами вокзалу в Краматорську на Донеччині 8 квітня.

«Під час ракетного удару на вокзалі перебували тисячі людей, адже відбувалася евакуація жителів Донеччини до більш безпечних областей України. Рашисти добре знали, куди цілять і чого хочуть: вони хочуть взяти у заручники якомога більше мирних людей, хочуть знищити все українське», – наголосив голова Донецької ОВА

Павло Кириленко

Масове вбивство полонених українських військових в Оленівці

29 липня війська рф обстріляли виправну установу в Оленівці на Донеччині, де утримували українських полонених. За інформацією рашистських пропагандистів там загинуло 53 захисники Маріуполя. Під час брифінгу у Медіацентрі Україна-Укрінформ заступник Міністра оборони Ганна Маляр заявила, що повної інформації щодо загиблих у колонії немає. За її словами, країна-агресор не дає доступу до цієї інформації попри звернення України до міжнародних організацій, які могли б у цій ситуації допомогти. Генштаб ЗСУ повідомив, що «російські окупанти у такий спосіб переслідували свої злочинні цілі – звинуватити Україну у скоєнні «воєнних злочинів», а також приховати тортури над полоненими та розстріли, які здійснили там за наказами окупаційної адміністрації та командування зс рф на тимчасово окупованій території Донецької області»

Ракетний удар по житловому будинку у місті Часів Яр

9 липня російські військові били по місту Часів Яр на Донеччині ракетами «Іскандер», випустивши їх щонайменше чотири. Про це повідомив перший заступник начальника Головного управління ДСНС в Донецькій області полковник В'ячеслав Бойцов у коментарі Укрінформу.

Під час проведення аварійно-рятувальних робіт співробітники ДСНС виявили 48 загиблих осіб (зокрема, 9-річний хлопчик), дев'ятьох вдалося врятувати з-під завалів. Пошук людей тривав упродовж п'яти днів, у ньому брали участь 323 людини

Ракетний удар по торговому центру «Амстор» у Кременчуку

Ракетний удар по ТЦ «Амстор» в Кременчуку 27 червня.

Ракети Х-22 росія запустила зі стратегічних бомбардувальників Ту-22М3, що злетіли з аеродрому Шайковка, а пуски здійснювали з Курської області.

У торговому центрі під час удару перебував персонал і близько 200 покупців, загинуло 25 осіб, десятки людей поранено.

Президент України Володимир Зеленський тоді назвав це одним з найбільш зухвалих терористичних актів в історії Європи: «Бити ракетами по цивільних об'єктах можуть лише абсолютно відморожені терористи, яким не має бути місця на землі. І це не помилкові влучання ракет у дитсадки, школи, ТРЦ, житлові будинки, це прораховані удари окупантів. росія має бути визнана державою – спонсором тероризму. Світ здатний, а отже, повинен зупинити російський терор»

Удар по центру Вінниці

14 липня вранці у Вінниці пролунало кілька вибухів. По центру міста вдарили трьома ракетами «Калібр», які рашисти запустили з акваторії Чорного моря.

ДСНС повідомила, що внаслідок ракетного удару «загинуло 23 особи (з них 3 дитини), за допомогою звернулося 197 осіб, 80 осіб госпіталізовано, пошкоджено та зруйновано орієнтовно 55 багатоквартирних та приватних житлових будинків, 40 автомобілів».

«Сьогодні вранці російські ракети вдарили по нашому місту Вінниця. Звичайне мирне місто. Крилаті ракети влучили у дві громадські будівлі, розбиті житлові будинки, медичний центр – у ньому пожежа. Палали машини, трамваї. Це – зухвалий акт російського терору. Таке не могли зробити люди, це – скоти. Вісім ракет, дві з яких влучили у центр міста», – заявив Президент України Володимир Зеленський під час виступу на міжнародній конференції у Гаазі

Удар ракетами Х-22 по базі відпочинку у селищі Сергіївка

Унаслідок ракетного удару 1 липня по курортному селищу міського типу Сергіївка у Білгород-Дністровському районі Одеської області сталося часткове руйнування дев'ятиповерхового житлового будинку з подальшим загорянням прибудованого до нього магазину на площі близько 20 м кв, окрім того, зруйновано триповерховий та чотирьохповерховий корпуси бази відпочинку «Годжі».

Відомо, що удар здійснено трьома ракетами Х-22 з літаків стратегічної авіації Ту-22 з напрямку Чорного моря. Внаслідок ракетного удару загинула 21 особа (серед жертв 11-річний хлопчик), 38 людей постраждало

Розстріл «Градами» і ракетами Харкова

28 лютого російська армія з реактивних систем залпового вогню «Град» і високоточними ракетами обстріляла кілька районів Харкова: Олексіївку, Салтівку, Павлове поле. У місті пошкоджено 87 житлових будинків. Унаслідок обстрілів загинули 11 людей,

понад 40 поранені, серед них – п'ятеро дітей. Загалом за п'ять місяців війни рф обстріляла Харків понад 5 тисяч разів, за фактами обстрілів слідчі відкрили понад 5200 кримінальних проваджень. З початку широкомасштабного вторгнення росії 24 лютого і станом на початок серпня в Харкові та Харківській області загинуло від російських обстрілів більше ніж тисяча цивільних осіб

Ядерный терроризм рф

Ядерний тероризм — це не проблема України, а загроза планетарного масштабу, адже досі людство не зіштовхувалося ні з чим подібним.

На цьому наголосив Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль під час виступу на заході щодо безпеки цивільних ядерних об'єктів у ситуації збройного конфлікту, який відбувся на полях 77-ї сесії Генеральної асамблеї ООН, повідомляє Укрінформ із посиланням на Урядовий портал.

«Навіть у страшному сні цивілізований світ не міг собі уявити, що в ХХІ столітті хтось буде піддавати масованій атаці атомні електростанції. Але сьогодні російські війська тримають зведений курок біля скроні усього світу», - сказав Шмигаль, підкресливши, що від 24 лютого вся Європа стала жертвою ядерного тероризму